

İDLİB KIRSALI İZLENİMLERİ

07-08 Nisan 2022

Mart 2011’de Suriye halkının barışçıl gösterilerine karşı rejimin katliamlarıyla başlayan çatışmaların iç savaşa dönüşmesi sonucu yaklaşık 1 milyon insan hayatını kaybetmiş, savaş tüm dünyanın gözleri önünde büyük bir insani krize sebep olmuştur. Bugün 7 milyondan fazla kişi yaşanan iç savaş ve olumsuz yaşam koşulları sebebiyle mülteci konumuna düşmüş ve farklı ülkelere göç etmiştir. 11,1 milyon Suriyeli ise hala yardıma muhtaç konumdadır.¹ Göç İdaresi Başkanlığı’nın 26 Mayıs 2022 verilerine göre Suriye’den Türkiye’ye göç edenlerin sayısı, 3 milyon 763 bin 652 kişidir. Türkiye’de bulunan Suriye uyruklu kişilerin 200 bin 950’sine Türk vatandaşlığı verilmiştir.

MÜSİAD Kadın Yönetim Kurulu İHH Kadın koordinasyonunda bölgeye dair veriler elde etmek ve çadır kamplarına yardım dağıtımında bulunmak üzere 07-08 Nisan 2022 tarihleri arasında İdlib kırsalına ziyaret düzenlemiştir. Düzenlenen ziyaretin birinci gününde İHH Hatay Lojistik Merkezi yetkilisi ile görüşme gerçekleştirilerek bölgeye dair son durumla ilgili bilgi alınmıştır. Suriye çalışmalarını toplamda 14 ayrı merkez ve ofis aracılığıyla yürüten İHH’nın bu merkezlerinde fırın, aşevi, depo ve atölyeler gibi yapılar yer almaktadır.

¹İHH Suriye Raporu, 2012-2019, Haziran 2020.

İHH yetkilisi, İdlib kırsalındaki güvenli bölgelerde 2 milyonu aşkın kişinin yaşadığını belirterek 11 yıldır devam eden savaş neticesinde yatay yerleşim alanlarının çok daraldığını ifade etmiştir. Bölgede 4 farklı devlet olduğunu dile getiren yetkili, yakın zamanda bölgede istikrarın sağlanacağına dair olumsuz kanaatlerini MÜSİAD Kadın ekibiyle paylaşmıştır.

7 Nisan'da İHH Lojistik Merkezi'nin yanında günlük 200 bin ekmek kapasiteli fırın, Suriyeli kadınların çalıştığı tekstil atölyesi ve bölgeye yapılan tüm yardımların dağıtım merkezi olan depo alanı ziyaret edilmiştir. MÜSİAD Kadın, Ramazan ayı olması münasebetiyle Reyhanlı Eğitim Köyü'nde kalan yaklaşık 250 yetimle aynı günün akşamında düzenlediği iftar yemeğine bir araya gelmiştir.

8 Nisan 2022 tarihinde Reyhanlı'dan İdlib kırsalına geçilerek Babulhava Lojistik Merkezi, Ortez Protez Merkezi, Babıka Bölgesi Briket Evleri, Babıka Sosyal Hizmet Merkezi, Rahmet Köyü, Marmara Okulu, Seyalle Çadır Kampı ve Halep Lebeyh Bölgesi ziyaret edilmiştir. Seyyale Çadır Kampı'nda 112 adet sahurluk ve iftarlık paketlerinin dağıtımı gerçekleştirilmiştir.

Bölgeye Dair Tespitler

- ▶ Savaşın üzerinden yıllar geçmesine rağmen çadır kamplarında yaşayan binlerce mülteci temel ihtiyaç malzemelerine ulaşımında zorluk yaşamaktadır.
- ▶ Güvenli bölgelerde yaşam mücadelesini sürdüren mültecilere çeşitli dernek ve vakıflar, İHH aracılığı ile günlük gıda ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde karşılıksız yardımlar yapmaktadır. Fakat güvenli olmayan bölgelerde evlerini ve yurtlarını terk etmeyen yüzlerce kişi açlık sınırında yaşam mücadelesi vermektedir.
- ▶ Bölgede önceki yıllarda yapımı tamamlanan ve eğitim, sağlık kuruluğu olarak kullanılmak istenen bazı binalar personel yetersizliğinden dolayı řu an işlevini yerine getirememektedir.
- ▶ Çadır kamplarında yaşayanların ekseriyetini kadınlar ve çocuklar oluşturmaktadır. 11 yıldır devam eden istikrarsız durum göz önünde bulundurulduğunda kamplarda doğan çocukların yaşamı maalesef kamplardan ibaret durumdadır.

- ▶ Çadır kampları herhangi bir güvenliğin, kapının veya bir duvarın dahi olmadığı, açık kalan yerlerin çeşitli brandalar, battaniyeler ile kapatıldığı yerlerden oluşmaktadır. Yağmura veya soğuk hava koşullarına elverişli bir yapı maalesef bulunmamaktadır.
- ▶ İhtiyaç giderilen alanlar umumdur ve sayıları yetersizdir. Yeterli temizlik olmadığı için bu durum birçok enfeksiyonel hastalığa kapı aralamaktadır.
- ▶ Çadır kamplarda yaşayan kadınlar ve çocuklar temel temizlik malzemelerine ulaşım sağlayamamaktadır.
- ▶ Tekstil merkezi, ortez protez merkezi, sosyal hizmet merkezi ve çadır kamplarındaki Suriyeli kadınlar göz önüne alındığında, bir iş veya uğraşa sahip olmayan kadınların çalışan kadınlara göre daha depresif oldukları ve içinde bulundukları travmaları atlatamadıkları gözlemlenmiştir.

- ▶ 10 yaş ve üzeri çocuklar, 10 yaş altı çocuklara göre daha mutsuz ve bölgeye yardım dağıtımını için giden ekiplere daha tepkiseldir. Bu durumun birçok alt nedeni olmakla beraber içinde bulundukları olumsuz şartlar sebebiyle birkaç saatlik kamp ziyaretlerinden uzak kalmak istemeleri “birazdan bırakıp gidecek” düşüncesini tetiklediği tespit edilmiştir.
- ▶ Çocukların alması gereken temel eğitimler, görgü kuralları gibi eğitimlerin oldukça yetersiz olduğu gözlemlenmiştir.
- ▶ Birçok çocuk, ebeveynlerinden en az biri hayatta olmadığı için kendilerine gösterilecek her türlü ilgiye muhtaç durumdadır.

Çözüm Önerileri

- Bölge, adeta dipsiz kuyu durumundadır. Yaşanan problemlere yönelik genel geçer ya da anlık ihtiyaçları gidermek yerine kalıcı çözümler gerekmektedir. Kalıcı çözümlerin en başında o bölgede yaşayan halka yönelik oluşan ve devam etmekte olan hak ihlallerini de ortadan kaldırmak gerekir. Hak ihlallerinin en önemlisi olan yaşama hakkı güvence altına alınmalıdır. Yaşama hakkı Anayasa m.17/1, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi m. 2 ve Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi m. 6 insan yaşamının korunması konusunda temel bir hükme yer vermektedir. Buna göre insan yaşamı kanunun koruması altındadır. Bu nedenle ilk olarak bölgede yaşayan halkın yaşama hakkının sağlanabilmesi için, can ve mal güvenliğinin temin edilebilmesi ve bilumum asayişin sağlanabilmesi için resmi, yazılı ve yaptırım içeren bir kanuna ihtiyaç vardır. Bu kanunların halk tarafından geçerliliğinin kabul görmesi, kendilerine güvende hissetmeleri ise ancak siyasi ve meşru bir otoritenin varlığıyla mümkün olacaktır.

- Temel ihtiyaç malzemelerinin temin edilememesinin asıl sebebi bölgenin yeniden kalkınmasını sağlayamaması ve diğer bölgelerle ticari faaliyetlerinin bulunmamasıdır. Temel ihtiyaç malzemelerini üretebilecek teknik ve maddi alt yapının bölgede acilen kurulması gerekmektedir. Bölgede istihdamın arttırılabilmesi ve göçün engellenmesi için yapımı devam eden ticaret merkezine iş insanlarının gerekli desteği vermesi ve bölgeye yatırım teşviklerinin gündeme alınması gerekmektedir.
- Teknik bilgi edindirme merkezleri kurularak bölge halkı kendi ihtiyaç duyduğu eğitim, sağlık, inanç, gıda vb. ihtiyaçlarının giderilebilmesi için gerekli olan bilgi transferinin deneyimli kişiler tarafından gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Örneğin bölge halkı kendi ihtiyaç duyduğu tıbbi ilk yardım hizmetlerinin kendi içinden ihtiyaç duyduğu şekilde bu bilgi transferi sayesinde kendisi sağlayabilecektir.

- Bölge halkı asayiş sağlandıktan sonra hızlı bir şekilde bilinçlendirilerek, güvenli olmayan kamp hayatından düzenli bir hayata geçebilmeleri için bölgede alt yapı ve üst yapı inşa faaliyetlerinin ivedilikle yapılması ve tamamlanması gerekmektedir. Böylece kamplar ortadan kaldırılacak, derme çatma güvenli olmayan, mevsim şartlarına uyum sağlayamayan sağlıksız yaşam koşulları ortadan kaldırılmış olacaktır. Bilhassa yeterli alan bulunmadığı için yatay mimari yerine dikey mimariye geçilmesi daha fazla kişinin hayat standartlarının yükselmesine zemin hazırlayacaktır.
- Bölgedeki tüm çocukların eğitim kurumları aracılığıyla ana dilde temel eğitime ulaşım sağlayabilmeleri gerekmektedir.

- ▶ Temel temizlik malzemelerinin mümkün olanlarının bölgede yaşayan halk tarafından üretilerek temininin sağlanması yahut üretimi mümkün olmayan malzemeleri dışarıdan güvenli bir şekilde temininin sağlanabilmesi için ticaret yollarının açılması gerekmektedir.
- ▶ Bölgede yaşayan kadınların arzu edenlerinin çalışabileceği iş olanaklarının oluşturulması ve bölge ekonomisine katkıda bulunmalarının sağlanması onların psikolojik, sosyal ve ekonomik şartlarının iyileştirilmesi için büyük önem taşımaktadır.
- ▶ Bölge halkının içinde bulundukları durumu, kayıpları ve travmaları giderebilmek ve psikolojik hasarı onarabilmek için inançlarına, geleneklerine ve adetlerine uygun bir biçimde yetkili kişiler tarafından psikolojik destek sağlanması gerekmektedir. Aynı zamanda bu desteği sağlayabilecek bölgeden yerel insanların da eğitilmesi gerekmektedir. Çünkü bölge halkının kendi içerisinde birinin yardım etmesi halk için daha efektif olacaktır. Bölgede yaşayan çocuklar için şiddetten uzak, olumsuzlukların yaşanmadığı, çocuk olduklarını hissedebilecekleri eğitim ve oyun alanları oluşturulmalıdır.

MUSIAD kadın

www.musiadkadin.org

  musiadkadin